Lieta Nr.C39095914
0234-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valmierā, 2015.gada 10.janvārī

Valmieras rajona tiesa šādā sastāvā: tiesnesis J.Grīnbergs
ar sekretāri S.Ādamsoni
piedaloties prasītāja pārstāvim /pers. A/, atbildētāja pārstāvei /pers. B/

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. C/ prasībā pret SIA /Nosaukums A/ par darba devēja darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

/pers. C/ (turpmāk prasītājs) cēlis tiesā prasību, kurā lūdz atzīt SIA /Nosaukums A/ (turpmāk atbildētājs) 2014.gada 22.septembra uzteikumu, ar kuru tika uzteikts 2013.gada 7.februāra darba līgums Nr.98 ar prasītāju par spēkā neesošu; atjaunot prasītāju iepriekšējā darbā saskaņā ar 2013.gada 7.februāra darba līgumu Nr.98; piedzīt no atbildētāja vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējuma laiku (uz 2015.gada 10.janvāri aprēķināta EUR 1826,67 apmērā), piedzīt tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp pusēm 2013.gada 7.februārī noslēgts darba līgums uz nenoteiktu laiku. Atbildētājs 2014.gada 22.septembrī iesniedzis prasītājam darba līguma uzteikumu, nosakot, ka darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas saskaņā ar Darba likuma (turpmāk DL) 101.panta pirmās daļas 1.punktu. Atbildētājs, uzteicot darba līgumu, pārkāpis vairākas Darba likuma normas un nav ievērojis darba līguma uzteikšanas kārtību. Atbildētājās nav pieprasījis no darbinieka rakstveida paskaidrojumu. DL 101.panta otrā daļa nosakot, ka, lemjot par iespējamo darba līguma uzteikumu, darba devējam esot pienākums izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, ka arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu. Ne no uzteikuma, ne citiem dokumentiem tas neizrietot. Uzteikumā neesot norādīts uz apstākļiem, tajā skaitā iespējamo prasītāja pārkāpumu, kas esot par pamatu darba līguma uzteikumam. Atbildētājs neesot arī ievērojis DL 102.panta regulējumu, ka darba devējam ir pienākums rakstveidā paziņot darbiniekam par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā. Uzteikums nesaturot konkrētus faktiskos apstākļus. Saskaņā ar atbildētāja iesniegto izziņu, prasītājs noteicis viņa labā piedzenamo vidējo izpeļņu no 2014.gada 2.oktobra līdz 2015.gada 10.janvārim.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumos tiesai norādījis, ka prasību neatzīst. Noslēdzot darba līgumu, prasītājs iepazīstināts ar šķiedras gatavošanas operatora - teksturētāja amata aprakstu, kā arī iekšējās kārtības noteikumiem. Prasītājs jau iepriekš pieļāvis nekvalitatīvas produkcijas saražošanu, par ko disciplināri sodīts. Atbildētājs apraksta iepriekšējā pārkāpuma būtību. 2014.gada 17.janvārī prasītājam izteikti rājieni. 2014.gada 25.augustā konstatēts, ka paletēs ievietota saražotā produkcija - teksturēta diega spoles FTG201, kurām uzlīmētas nepareizas etiķetes. Šāda rīcība varot radīt atbildētājam būtiskus zaudējumus. Atbildētāja izpilddirektors devis mutisku rīkojumu pārskatīt visu saražoto produkciju un uzlīmēt pareizās etiķetes. Prasītājam pieprasīts sniegt paskaidrojumu, kurā viņš norādījis, ka savas maiņas laikā atvēris kasti ar gatavo produkciju un konstatējis brāķi, zvanījis priekšniekam, pēc kā esot pāršķirojis paša saražotu produkciju, nepāršķirojot citu darbinieku saražoto produkciju.

Pārbaudot sava rīkojuma izpildi, izpilddirektors /pers. D/ konstatējis, ka prasītājs atvēris un izjaucis paletes ar saražotajām diegu spolēm, izlasījis viņa ražotās diegu spoles, tām pārlīmējis etiķetes un ievietojis atpakaļ paletēs, bet pārējās citu darbinieku nepareizi marķētās diegu spoles atstājis paletēs vai nolicis atsevišķā nemarķētā paletē, neinformējot citus darbiniekus par nepieciešamību pārmarķēt diegu spoles. Prasītāja rīcības rezultātā atbildētājam radīti materiāli zaudējumi, jo lieki kavēts citu darbinieku darba laiks, apdraudēta pareizas produkcijas piegāde pasūtītājiem. Izvērtējot prasītāja pieļautos pārkāpumus darbā - darba devēja rīkojumu nepildīšanu, saudzīgu neizturēšanos pret darba devēja materiālajiem līdzekļiem, nerūpēšanos par darba devēja prestižu, neracionālu darba laika izmantošanu, neracionālu palīgmateriālu izmantošanu, izdots uzteikums par darba tiesisko attiecību izbeigšanu.

Nepiekrīt, ka prasītājam nav pieprasīti rakstveida paskaidrojumi. Nepiekrīt, ka nav ievērotas DL 102.panta prasības. Lai gan darba uzteikumā nav izsmeļoši aprakstīti prasītāja pieļautie darba līguma un noteiktās darba kārtības pārkāpumi, darba devēja griba pārtraukt darba attiecības var tikt izteikta gan vienā atsevišķā dokumentā, gan arī vairākos dokumentos, kas visi kopumā vērtējami kā uzteikums.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis prasību uzturēja spēkā. Bez prasības pieteikumā jau norādītā, pārstāvis paskaidroja, ka no uzteikuma neizrietot darbinieka pārkāpumi un prasītājam neesot skaidrs par ko darba līgums uzteikts. Tiesai nav iesniegti pierādījumi par pārkāpuma smagumu, lai tiesa tos varētu pārbaudīt. Prasītājam esot izteikti divi rājieni par vienā un tajā pašā laikā izdarītu darbību. Prasītājs neesot rīkojies prettiesiski vai uz savu iniciatīvu, vien pildījis mutiski doto norādījumu. 25.augustā prasītājs atklājis brāķi, ka nepareizi samarķētas uzlīmes. Pēc brāķa atklāšanas prasītājs telefoniski sazinājies ar maiņas vadītāju, kurš teicis, lai sašķiro produkciju, licis pārlīmēt paša prasītāja izgatavotai produkcijai marķējumu. Prasītājs to esot izpildījis, kā arī nākamo maiņu informējis par šādu problēmu. Atzīst, ka prasītājs ir pieļāvis brāķi un nepareizi uzlīmējis marķējumu, bet to pats esot izlabojis. Prasītājs šobrīd esot bezdarbnieks, citu algotu darbu nestrādājot. Lūdz tiesas spriedumam noteikt nekavējošu sprieduma izpildi.

Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē prasību neatzina. Atbildētāja pārstāve norādīja, ka pārkāpti amata apraksta 4.2.10, 4.2.11, 4.2.12 punkti. Atzina, ka brāķi konstatējis pats prasītājs. Marķējis esot pats prasītājs un tās pašas maiņas darbiniece /pers.F/. Prasītājs zvanījis /pers. D/, kurš prasītājam norādījis, ka ir jāpāršķiro visa produkcija. Prasītājs nav izpildījis mutisko norādījumu, jo sameklējis tikai paša

marķētās spoles un tikai tām samainījis etiķetes. Pārējā produkcija atstāta paletē vai mētājoties blakus. Noliedz, ka prasītājs būtu paziņojis nākošai maiņai par notikušo. Minēto apstiprinot /pers.G/ iesniegums. Tādejādi prasītājs ne tikai nepareizi marķējis produkciju, bet arī nav pildījis izpilddirektora rīkojumu. Paletē bijusi ne tikai prasītāja nepareizi marķētā produkcija, bet arī citu darbinieku, tajā skaitā, kas strādājuši iepriekšējā maiņā. 25.augusta nakts maiņā strādājuši tikai prasītājs un Zujāne. Uzskata, ka prasītājam bija viennozīmīgi skaidrs, par ko tiek uzteikts darbs, tas viņam ticis arī mutiski izskaidrots. Uzteikums esot jāvērtē kopsakarā ar rīkojumu par paskaidrojuma pieprasīšanu un prasītāja paskaidrojumiem. Neesot iebildumu par prasītāja iesniegto vidējās izpeļņas aprēķinu.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi pušu paskaidrojumus un iepazinusies ar lietas materiāliem atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Pamatojoties uz 2013.gada 7.februāra darba līgumu prasītājs strādājis SIA /Nosaukums A/ par šķiedru gatavošanas operatoru. Starp pusēm noslēgts beztermiņa darba līgums un nenoteiktu laiku, nosakot stundas tarifa likmes darba samaksu.

2014.gada 22.septembrī atbildētājs uzteicis prasītājam darba līgumu. Uzteikumā norādīta atsauce uz darba līguma 3.2 un 3.6.punktiem un DL 101.panta 1.1.punktu (darbinieks bez attaisnojoša iemesla būtiski pārkāpis darba līgumu vai noteikto darba kārtību). Darba attiecības pārtrauktas ar 2014. gada 1. oktobri.

Tiesa uzskata, ka atbildētājs nav pilnībā ievērojis likumā noteikto darba līguma uzteikšanas kārtību un arī nav pierādījis, ka darba līguma uzteikums būtu pamatots pēc būtības. Abi šie trūkumi kopsakarā, tiesas ieskatā, ir par pamatu, lai darba līguma uzteikumu atzītu par spēkā neesošu.

DL 125.pants nosaka, ka darba devējam ir pienākums pierādīt, ka darba līguma uzteikums ir tiesiski pamatots un atbilst noteiktajai darba līguma uzteikšanas kārtībai. Tādejādi, izskatot strīdu par darba līguma uzteikuma apstrīdēšanu, tieši uz darba devēju gulstas pierādīšanas nasta, ka darba līguma uzteikums ir likumīgs.

No prasītāja prasības pieteikuma un pārstāvja paskaidrojumiem tiesā izriet, ka prasītājs pārmet atbildētājam DL 102. panta neievērošanu. DL 102. pants nosaka, ka uzsakot darba līgumu, darba devējam ir pienākums rakstveidā paziņot darbiniekam par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā. Tas nozīmē, ka darba devējam ir pienākums rakstveidā norādīt uz tiem faktiskiem apstākļiem, kuri tiek definēti kā pārkāpums un kuri ir par pamatu darba līguma uzteikšanai. Tiesa piekrīt, ka uzteikuma apstākļiem nav jābūt obligāti norādītiem pašā uzteikuma aktā, tie var būt norādīti arī citā darba devēja izdotā rakstveida aktā, bet galvenais, lai tiktu izpildīta prasība par atbrīvošanas pamata rakstveida paziņošanu.

Attiecībā uz prasītāju atbildētājs ir izdevis uzteikumu, kuru tiesa jau atreferēja. Bez tam, atbildētājs 2014.gada 22.septembrī izdevis rīkojumu, kurā pieprasa prasītājam sniegt paskaidrojumus, kāpēc nav tikusi ievērota noteiktā kārtība par produkcijas etiķešu izmantošanu, kāpēc produkcijai bijušas uzlīmētas nepareizas uzlīmes, kāpēc pēc brāķa atklāšanas prasītājs nav kopā ar citiem darbiniekiem labojis kļūdu, bet tikai divatā ar /pers. E/ izjaukuši paletes, pārlīmētas tikai daļa uzlīmes, par paveikto nav informēti kolēģi un vadība. No šī rīkojuma prasītājam bija jābūt skaidram kādus pārkāpumus viņa darbā darba devējs ir saskatījis un par ko prasa paskaidrojumus. Prasītājs sniedzis savus rakstveida paskaidrojumus. Tajā pašā laikā, tiesa nevar secināt, vai pēc uzteikuma saņemšanas prasītājam viennozīmīgi bija saprotams par kādiem tieši pārkāpumiem darba līgums tiek uzteikts, vai par tiem, kas norādīti rīkojumā par paskaidrojuma pieprasīšanu vai kādiem citiem.

Tiesvedības laikā atbildētāja puse jau skaidri norādīja, ka darba līgums uzteikts par nepareizu spolīšu marķēšanu un darba devēja mutiskā rīkojuma nepildīšanu. Ja par pirmo apstākli minētā rīkojumā vēl ir norāde, tad par otro nav. Rīkojumā par kāda veida darba devēja rīkojuma nepildīšanu paskaidrojums no prasītāja nav pieprasīts. Atsaukšanās uzteikumā uz darba līguma diviem punktiem arī nerada darbiniekam skaidrību, kāda ir izdarītā pārkāpuma būtība. Rezumējot, tiesa secina, ka atbildētājam bija precīzāk jāizpilda DL 102.panta prasības. Pie šādiem apstākļiem var konstatēt darba līguma uzteikšanas procedūras precīzu neievērošanu.

DL 101. panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka darba devējam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu, ja darbinieks bez attaisnojoša iemesla būtiski pārkāpis darba līgumu vai noteikto darba kārtību.

No abiem prasītājam inkriminētiem pārkāpumiem, viņš atzīst, ka tiešām ir veicis nepareizu gatavās produkcijas marķēšanu, tādejādi lietā nepastāv strīds, ka šajā daļā darbinieks nav ievērojis savus darba pienākumus un darbā pieļāvis kļūdu.

Otru norādīto pārkāpumu- darba devēja mutiska rīkojuma nepildīšanu prasītājs neatzīst. Lietā faktiski pastāv strīds, kāds mutisks rīkojums prasītājam ir dots. Pats prasītājs norāda, ka telefoniski viņam likts pāršķirot visu nepareizi marķēto produkciju un novērst viņa paša pieļautās kļūdas. Savukārt atbildētājs norāda, ka prasītājam kopā ar kolēģi likts pārmarķēt visu nepareizi nomarķēto produkciju, arī to, kas radusies ne viņu vainas dēļ. Tiesa neapšauba, ka atbildētāja izpilddirektoram būtu tiesības uzdot darbiniekiem veikt noteiktus darba pienākumus, kas ietilpst viņu kompetencē un ir izpildāmi. Tomēr lietā iztrūkst pierādījumi, ka darba devējs ir tiešām izdevis tādu mutisku rīkojumu, kura nepildīšanu tas pārmet prasītājam. Rīkojuma saturs nekur nav fiksēts, ir tikai abu pušu apgalvojumi kāds mutisks rīkojums ir dots. Tiesa nevar izslēgt jebkāda veida mutiskās komunikācijas problēmas un nevar izslēgt, ka prasītājs ir uztvēris doto rīkojumu tā, kā to ir norādījis tiesai. Konkrētā situācijā, ievērojot jau citēto DL 125.pantu, tiesa jebkuras šaubas tulko par labu darbiniekam. Pie šādiem apstākļiem secināms, ka prasītājs šādu rīkojumu ir izpildījis, jo lietā pušu starpā nav strīds, ka viņš paša pieļauto paviršību ir novērsis, respektīvi, savas produkcijas pārmarķēšanu ir veicis.

Attiecībā uz otru pārmetumu, kas izriet no šī mutiskā rīkojuma, un tieši, ka prasītājs neesot informējis nākamo maiņu par notikušo, tiesa arī to atzīst par nepierādītu un tādu, kas nevar ietekmēt prasītāja atbrīvošanu no darba. Pirmkārt, nav tiešu pierādījumu, ka prasītājam ticis dots norādījums par konkrētu cilvēku tālāku informēšanu, jo kā jau tiesa norādīja, mutiskā rīkojuma precīzs saturs nav zināms. Otrkārt, pastāv strīds, vai prasītājs būtu informējis citus darbinieku par šo produkcijas brāķi. Pats prasītājs norāda, ka nākošo maiņu par to ir informējis, atbildētājs to noliedz. Arī šajā daļā atbildētājs, ievērojot DL 125.pantu, nav pierādījis savus apgalvojumus. Atbildētāja iesniegtais darbinieka /pers. F/ iesniegums, tiesas ieskatā, tieši nepierāda, ka atbildētāja puses apgalvojumi ir patiesi.

DL 101.panta otrā daļa nosaka, ka lemjot par iespējamo darba līguma uzteikumu, darba devējam ir pienākums izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu. Tādejādi arī, izskatot strīdu tiesā, tiesai būtu jāizvērtē, vai darba līguma uzteikums ir samērīgs ar izdarīto pārkāpumu.

Tā kā tiesa atzina par pierādītu tikai vienu darba līguma pārkāpumu no prasītāja puses- kļūdainu produkcijas marķēšanu, tiesa izvērtē,

vai šis pārkāpums pats par sevi ir pietiekami smags, lai darbiniekam piemērot visbargāko no sodīšanas līdzekļiem- darba līguma uzteikšanu.

Lietā nav strīds, ka pats prasītājs ir konstatējis kļūdu darbā- ka paletē atrodas nepareizi marķētas spoles, par to pats ir informējis uzņēmuma vadību un pēc tam pats sava darba kļūdu ir novērsis. Tiesai no lietā pieejamās informācijas ir saprotams, ka marķēšanas kļūdu ir pielaidusi arī otra maiņas darbiniece un arī iepriekšējā maiņā strādājošie, tādejādi noprotams, ka kļūda ir radusies kaut kāda veida cilvēciskas neuzmanības dēļ un pati par sevi nav rupja vai apzināta. Atbildētājs nav tiesai pierādījis un pamatojis, ka dēļ prasītāja kļūdas tam radušies kāda veida zaudējumi. Ņemot vērā šos apstākļus, tiesa atbildētāja izteikto darba līguma uzteikumu prasītājam uzskata par nesamērīgu un netaisnīgu. Atbildētājs nav izvērtējis, ka prasītāja pārkāpums nav tik būtisks, kas radītu darba devējam zaudējumus, nav izvērtējis, ka cilvēciskais kļūdas faktors var tikt attaisnots, nav izvērtējis, ka pats prasītājs kļūdu ir atklājis, par to ziņojis un centies to novērst. Tiesas ieskatā, arī iepriekš piemērotie disciplinārsodi, kas raksturo prasītāja personību un līdzšinējo darbu, nav pietiekams pamats, lai pie aplūkojamiem apstākļiem darbiniekam uzteiktu darbu.

Tā kā tiesa konstatē, ka atbildētājs, izbeidzot darba tiesiskās attiecības ar prasītāju, ir pārkāpis likumā noteikto darba līguma uzteikšanas kārtību un uzteikums nav pamatots pēc būtības, saskaņā ar DL 124.pantu šis uzteikums ir atzīstams par spēkā neesošu un prasītājs ir atjaunojams iepriekšējā darbā par šķiedru gatavošanas operatoru. Uz šī paša pamata, saskaņā ar DL 126.pantu, no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenama vidējā izpeļņa par darba piespiedu kavējuma laiku.

Prasītājs norāda, ka pēc atbrīvošanas no darba nav strādājis citu algotu darbu. Tiesai nav pamats šos faktus apšaubīt, jo nav iesniegti pierādījumi par pretējo. Šajā situācijā ir uzskatāms, ka prasītājam no 2014.gada 2.oktobra līdz sprieduma pasludināšanai pastāvēja darba piespiedu kavējums, par ko viņam ir tiesības saņemt vidējo izpeļņu no darba devēja, kas viņu nelikumīgi atbrīvojis no darba.

Prasītājs vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu no 2014.gada 2.oktobra līdz 2015.gada 10.janvārim ir aprēķinājis EUR 1826,67 apmērā, aprēķins veikts pēc darba devēja izsniegtās izziņas par prasītāja vidējo dienas un mēneša izpeļņu. Atbildētājs tiesas procesa laikā neapstrīdēja šāda aprēķina pamatotību. Tiesai arī nav pamats apšaubīt, ka aprēķins ir pamatots un pareizs, tādejādi tiesa šādu naudas summu piedzen no atbildētāja par labu prasītājam, norādot, ka no tās ieturami un nomaksājami likumā noteiktie nodokļu maksājumus.

Tā kā tiesa prasību apmierina, saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk CPL) 44.pantu, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi- atlīdzība par advokāta palīdzību EUR 130 apmērā.

Prasītājs, ceļot prasību tiesā, saskaņā ar CPL 43.pantu bija atbrīvots no tiesas izdevumiem, tādēļ tiesa, saskaņā ar CPL 41.pantu tiesas izdevumus piedzen no atbildētāja par labu valstij: valsts nodevu EUR 345,14 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 9,08.

Prasītājs pieteica tiesai lūgumu spriedumu izpildīt nekavējoši. CPL 205.pants un DL 127.pants paredz, ka tiesas spriedums par atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas piedziņu par darba piespiedu kavējumu pēc prasītāja lūguma izpildāmi nekavējoši. Tā kā lietā netiek apšaubīts, ka prasītājs pēc atbrīvošanas no darba ir palicis bez ienākumiem, tiesa šo lūgumu uzskata par pamatotu un nosaka nekavējošu sprieduma izpildi daļā par atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējumu piedziņu, savukārt pārējā daļā (par tiesāšanās izdevumu piedziņu) saskaņā ar CPL 204.^{1}pantu nosaka labprātīgu izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Tiesa vadoties no CPL 190.,193., pantiem nosprieda:

Prasību apmierināt pilnībā.

Atzīt par spēkā neesošu SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr.40003793634, 2014.gada 22.septembra darba līguma uzteikumu /pers. C/, personas kods /personas kods/, un atjaunot /pers. C/ iepriekšējā darbā par šķiedru gatavošanas operatoru.

Piedzīt no SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr.40003793634, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu par laika periodu no 2014.gada 2.oktobra līdz 2015.gada 10.janvārim EUR 1826,67 (viens tūkstotis astoņi simti divdesmit seši *euro* un 67 centi), no šīs summas ieturot un nomaksājot likumā noteiktos nodokļu maksājumus.

Piedzīt no SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr.40003793634, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus EUR 130 (viens simts trīsdesmit *euro*).

Piedzīt no SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr.40003793634, par labu valstij valsts nodevu EUR 345,14 (trīs simti četrdesmit piecus *euro* un 14 centus) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 9,08 (deviņus *euro* un 8 centus).

Spriedumu daļā par atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējumu piedziņu izpildīt nekavējoši.

Spriedumam daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu noteikt labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no tā stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Valmieras rajona tiesā.

Pilns tiesas spriedums sastādīšanas datums- 2015. gada 23.janvāris.

Tiesnesis: J.Grīnbergs